

Фондация „Международна социална служба-България“

В подкрепа на децата и семействата в България и извън граница

Доклад за дейността за 2017 година

Адрес на управление:
ул. „Поп Харитон“ № 5, ет.1, офис 2,
5000 Велико Търново
Телефон / Факс + 359 62 600 038
e-mail: mss-iss@iss-bg.org

Работа по случаи с международен елемент:
бул. „Дондуков“ № 5, вх.В, ет.4, ап.14
1000 София
Телефон + 359 2 9888 624
Факс + 359 2 983 39 34
e-mail: miglena_bald@yahoo.com

web: iss-bg.org

Ние сме българска неправителствена организация, създадена през 2002 г.

Ние вярваме, че най-благоприятната среда за развитие на детето е семейната.

Нашата мисия е:

- Да оказваме подкрепа на деца и младежи в риск и техните семейства за предотвратяване на разделянето на детето от семейството и създаване на оптимални условия за неговото отглеждане и развитие;
- Да се грижим за деца и младежи, настанени в алтернативна формална форма на грижа от резидентен тип, като нашата работа е центрирана върху детето, определена е от знанията за преживяната от децата травма и е базирана на теориите за привързаността. Ние се стремим да проявяваме в ежедневието положително отношение към децата и младежите, всички цели и дейности да отговарят на техните индивидуални потребности и да се опират върху силните им страни и ресурси. Наша отговорност е да осигурим среда за живот, която е здравословна, терапевтична и която не съди, в която може да се случи промяната. Уникалността на всяко дете и младеж е призната и ценена;
- Да съдействаме на български и чужди физически и юридически лица, основно съдилища и социални служби, в работа по случаи с международен елемент

Съдържание	стр.
За 2017 година говори изпълнителният директор	3
Проекти в процес на реализация	5
Услуги за подкрепа на деца/младежи в риск и техните семейства	6
Цифрите говорят	7
Добри практики, развити от услугите, по общини	8
Полагаме усилия за непрекъснато разширяване на професионалната компетентност на специалистите	16
Деца и семейства в трансгранична ситуация	17
Източници и обем на финансиране за 2017 година	20
Донори на организацията за 2017 година	21

За 2017 година говори изпълнителният директор:

Уважаеми колеги и партньори,

За нас 2017 година беше белязана от 15 годишнината от създаването на организацията. Това бе година на равносметка - задоволение от постигнатото и едновременно с това - поставяне на нови цели и предизвикателства за утвърждаване на фондацията, като един от големите доставчици на социални услуги за деца и семейства в страната и активен клон на мрежата на Международна социална служба.

За 15 години, водени от нашите принципи за работа, които се базират на значението на доброто познаване на местните потребности и ключовата роля на партньорството с местната власт и системата за закрила на детето за успешната реализация на каквато и да е идея за подкрепа на деца и семейства, МСС-България успешно разви 32 различни по вид социални услуги за деца и семейства, както консултативни, така и резидентни в 16 общини в страната. Организацията спомогна за разкриването на над 300 работни места и за изграждане на мрежа от професионалисти в тези общини. За наша гордост всички социални услуги получиха устойчивост като държавно-делегирани дейности.

В рамките на 2002-2016 г., като част от мрежата на МСС, фондацията работи по 945 трансгранични случая, като оказва подкрепа и съдействие на над 1700 деца и семейства. Работата ни в мрежата бе изключително динамична и разнообразна. Тя се изразяваше в предоставяне на 3 вида услуги: консултации по най-различни въпроси, отправяни от граждани; посредничество за получаване на информация под различна форма (най-често социални доклади). Към МСС-България обикновено се обръщат социални служби и съдилища, които имат нужда от конкретна информация, за да могат да вземат решение за детето. Организацията оказва и различни видове подкрепа (издаване на актове за раждане, най-често от Гърция, както и подкрепа по искане на колегите ни от мрежата, като съдействие за връщане на гражданка на европейска страна с детето ѝ, оказване на помощ за развиване на малък бизнес по програма на Конфедерация Швейцария на лица, които се връщат в страната по произход и др.)

И през 2017 г. най-голямото предизвикателство за нас продължи да бъде резидентната грижа, която предоставяме в четири Центъра за настаняване от семеен тип за деца (ЦНСТ) без увреждания в общините Смолян, Търговище и Плевен, а от началото на 2017 г. и в Център за деца и младежи с увреждания в Смолян. Екипът на фондацията работеше целенасочено по практическото прилагане на разработения през 2016 г. модел на „терапевтична“ резидентна грижа в четирите ЦНСТ за деца без увреждания. Анализът на първите резултати от въвеждането са окуражаващи. Те показват, че персоналът на резидентните услуги е удовлетворен от проведените обучения и ги оценява, като „полезни, добре структурирани, поднесени по достъпен начин, даващи възможност за дискусии и обсъждане“; подобрени са уменията на специалистите да си дават сметка и да регулират собствените си емоционални

отговори; забелязва се все по-голямо разбиране за терапевтичната роля, която екипът би могъл да изиграе в живота на децата, ако успее да създаде с тях отношения на доверие и качествени взаимоотношения.

През м. октомври и ноември инициирахме и проведохме 5 регионални/междурегионални срещи с участието на управители и социални работници от ЦНСТ, на общинската администрация от общините, където те са разкрити и на представители на ОЗД. В тях взеха участие над 170 специалисти от 80 ЦНСТ в 22 общини на областите В.Търново, Търговище, Плевен, София-град, Габрово, Смолян, Русе и Ловеч. По време на срещите бяха обсъждани различни въпроси, свързани с осигуряване на качествена грижа за децата и младежите, настанени в ЦНСТ. Поставените въпроси и идентифицирани проблеми бяха представени на всички заинтересовани страни (МТСП, АСП, ДАЗД, МОН и МЗ) за търсене на отговори и решения. В резултат от проведената Национална среща на 24 ноември 2017 г. до МТСП, АСП и ДАЗД бяха изпратени редица предложения за подобряване работата на резидентните услуги, както и на координацията с останалите органи за закрила на детето на местно и национално ниво.

МСС-България активно участваше в различни работни групи: към МТСП за разработване на нов Закон за социалните услуги; в Столична община за разработване на отделни части на Споразумението между общината и гражданските организации за постигане на социална закрила и включване чрез социални услуги, както и в редица професионални срещи и дискусии на Национална мрежа за децата и на Коалиция „Детство 2025“, на които сме член, за решаване на възникващи проблеми, свързани с различни аспекти от правата на децата или развитието на процеса на деинституционализация. Вярвам, че сме били полезен и търсен партньор!

Д-р Събина Събева, дм

Проекти в процес на реализация

„За реална промяна в живота на децата, отглеждани в алтернативни форми на грижа, като резултат от процеса на деинституционализация в България“

Финансира се от фондация "Медикор", Лихтенщайн в размер на 200 000 лв.

Период на изпълнение: 1 март 2016 – 28 февруари 2018 г.

Основна цел: Да се подобри качеството на грижа за децата, настанени в Центровете за настаняване от семеен тип и под приемна грижа, като резултат от процеса на деинституционализация в България

Специфични цели:

I. Повишаване на професионалната компетентност на лицата, полагащи грижи за децата, чрез предоставяне на регулярна професионална подкрепа, методично консултиране и продължаващо обучение.

II. Разработване и въвеждане в практиката на нов модел „терапевтична“ резидентна грижа, основаваща се на научните знания за важността на грижата, която отчита индивидуалните потребности на децата, взаимоотношенията/привързаността деца-възрастни, както и травмата, преживяна от децата.

III. Предоставяне на информация, споделяне и разпространение на резултатите от въвеждането и прилагането на „терапевтичен“ модел резидентна грижа.

Бенефициенти:

1. Около 230 лица, полагащи грижа в алтернативни форми на грижа за деца:
 - Около 197 в 15 ЦНСТ
 - Около 40 приемни родители
2. Около 270 деца и младежи, настанени в алтернативни форми на грижа
 - 233 деца и младежи, настанени в 19 ЦНСТ в общините В.Търново, Търговище, Плевен, Смолян и Севлиево. 95 от тях са деца с увреждания.
 - 30-40 деца под приемна грижа, в общините, където МСС-България управлява Центрове за обществена подкрепа- В.Търново, Търговище, Плевен и Смолян.

**Услуги за подкрепа на деца /младежи в риск и техните семейства,
управлявани от МСС-България на базата на договори със съответните
общини**

Консултативни услуги				
Община	Услуга/Комплекс за деца и семейства	Капацитет средномесечно	Брой случаи през 2017 г.	Обхванати лица по случаите
Велико Търново	Център за обществена подкрепа	60/75 от 1 май 2017 г.	170	244
	Център за социална рехабилитация и интеграция	40	51	80
Търговище	Център за обществена подкрепа в КСУДС	66	206	602
	Център за социална рехабилитация и интеграция в КСУДС	25	57	123
Севлиево	Център за обществена подкрепа в КСУДС	40	173	519
	Дневен център за деца и младежи с увреждания в КСУДС	24	26	35
Плевен	Център за обществена подкрепа в КСУДС	75	273	650
София	Дневен център за деца и възрастни с увреждания „Слънчоглед“	35	51	70
Смолян	Център за обществена подкрепа в КСУДС	30/40 от 1 март 2017 г.	120	170
Котел	Център за работа с деца на улицата	40	149	186
	Общо	460	1276	2679

Резидентни услуги			
Община	Услуга/Комплекс за деца и семейства	Капацитет средномесечно	Брой случаи през 2017
Търговище	Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания в КСУДС	10	11
Смолян	Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания на възраст 3-12 г.	12	11
	Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания на възраст 13-18 г.в КСУДС	12	15
	Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания	14	9
Плевен	Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания в КСУДС	12	14
В.Търново	Наблюдавано жилище	4	4
Севлиево	Наблюдавано жилище в КСУДС	4	3
Смолян	Наблюдавано жилище в КСУДС	4	1

Цифрите говорят

2747 деца и младежи в риск, родители и членове на разширените семейства са получили подкрепа в консултативните услуги, управлявани от МСС-България (Фиг.1)

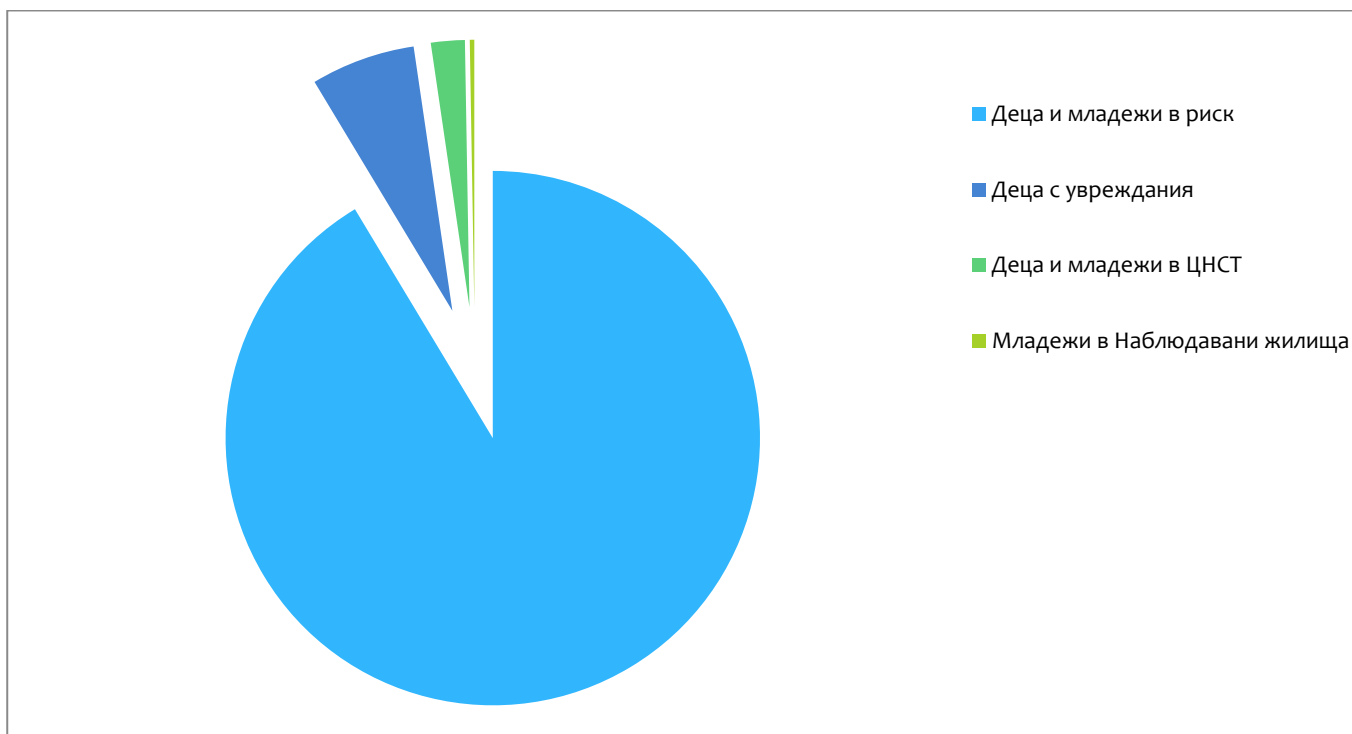
От тях:

185 деца с увреждания са получили услуги в Дневните центрове за деца с увреждания и Центровете за социална рехабилитация и интеграция

60 деца и младежи са получили грижа в Центровете за настаняване от семеен тип

8 младежи над 18 години, напуснали резидентни услуги, са получили подкрепа по пътя на тяхната самостоятелност с оглед успешна социална интеграция и професионална реализация.

Фигура 1.

Добри практики, развити от услугите, по общини

Столична община

Дневен център за деца и възрастни с увреждания „Слънчоглед“ - Подобряваме взаимодействието с родителите и въвеждаме иновативни подходи за директна работа с децата

През 2017 г. в специализираната оценка на потребностите на развитието на децата и младежите, потребители на услуги в Дневния център, беше въведен нов раздел „Препоръки към родителите“. Целта е да се полагат съвместни усилия за развитие на уменията за самообслужване на децата/младежите, семейството да съдейства на екипа за постигане на заложените в плана цели, както и да са ясни насоките, които специалистите дават на родителите за продължаване работата с детето у дома. Тази иновативна идея се оказа изключително важна за родителите, защото, освен че дава посока и осмисленост на техните усилия, им дава и усещане за съпричастност и партньорство с екипа на Дневния център.

През м.ноември след договаряне с фондация „Четири лапи“ в ДЦДВУ беше въведена **„канистерапия“** – терапевтична работа за потребителите със специално обучено за целта куче. Сеансите се провеждат веднъж

седмично и са както индивидуални, така и групови. Децата и младежите посрещат кучето Шоко с голяма радост. Кучето е било с премазана предна лапа. Спасено е от фондацията, оперирано е и му е направена пластика на крака. Обучавано е една година за работа с деца с увреждания. Взаимодействието и доброто настроение при посещенията са силно въздействащи.

През годината продължи иновативната работа за **комуникация чрез компютър, управляван с поглед**. Детето, с което се работи втора година постигна нови успехи. С тази техника бяха тествани и други деца.

Беше въведена и **работа чрез комуникатор** – устройство със запаметени изрази, отговори, въпроси, които могат да се променят. Едно от невербалните деца, което е с ДЦП, вече води диалог чрез комуникатора.

Община Велико Търново

Център за социална рехабилитация и интеграция на деца с увреждания: Доброволци се включват в груповата работа с децата. Развиваме иновативни подходи

През 2017 г. започнахме кампания за набиране на доброволци за оказване на подкрепа на екипа в организирането и провеждането на групова работа с децата, посещаващи ЦСРИ.

Кампанията основно бе проведена сред студенти от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, които провеждаха своята практика в услугата. В рамките на годината през Центъра преминаха 7 доброволца, които активно се включиха в груповата работа с децата. Благодарение на тяхното включване, в петъчните ателиета имаха шанс да участват по-голям брой деца, нуждаещи се от постоянна индивидуална подкрепа и насока. Децата разшириха и упражниха уменията си за общуване, тъй като се срещаша с хора, извън ежедневно им обкръжение. Същевременно участието на различни доброволци насърчи децата да покажат своите умения и да се стремят да ги надградят.

През изминалата година екипът на Центъра насочи своето внимание към подобряване на визуализацията на дейностите, специфични за отделните специалисти. В тази връзка бе разработен снимков график на консултациите на децата. Посредством интерактивни табла със снимки на съответните специалисти, бе онагледена последователността на консултациите за детето в съответния ден. Този индивидуален график дава възможност на всяко дете да разбере кои специалисти и в каква последователност ще посети в деня. Началото на всяка консултация е придружена с откриване на специалиста, показан на снимката, и слагане на "начало" на консултацията. При приключване на индивидуалната среща детето премества снимката на съответния специалист в поле

за приключване на дейността и търси следващия.

Бе въведена и визуализация на дейностите за формиране на умения за самообслужване. На мивката в санитарното помещение на ЦСРИ са изобразени всички действия, които детето трябва да извърши при измиване на ръце или зъби. При работа с детето социалният работник го стимулира да проследява и повтаря изобразените на картинките дейности и по този начин да развива уменията си.

Център за обществена подкрепа: Тренинг по приказкотерапия за деца от ЦНСТ на възраст 6 – 13 години.

В рамките на консултациите ни с деца, настанени в ЦНСТ, психолозите на ЦОП работиха по често срещани проблеми, свързани с емоционални дефицити, симптоми на невроза, тикове, ниска успеваемост в училище, неспособност за вземане на решения, липса на мотивация, ниска самооценка и други емоционални нарушения. От наблюдения и продължителна работа с деца от резидентни услуги бе направен изводът, че по горепосочената проблематика, децата работят по-ефективно в малки групи. В резултат на това и познавайки спецификата им, бе взето решение, че въздействие и ефективен подход към тях ще окаже приказкотерапията. Първоначалната идея за този подход бе провеждане на групи в хармонична среда, в която децата ще са спокойни, ще се развиват, като използват вътрешната си мотивация за усвояване на нови знания за приказките и радостта от слушане на интересни сюжети. Чрез четенето на различни приказки се цели да се провокира въображението и асоциативното мислене, желанието за изследване и експериментиране. Децата играят и надграждат през цялото време, участвайки в ролеви игри, рисувайки и разсъждавайки върху поставените от водещите въпроси по темите, без страх от грешки и неуспех и увереност в собствените възможности.

Терапевтичната работа в рамките на програмата „Приказкотерапия“ , насочена към деца между 6 до 13 години от ЦНСТ, цели изграждане на умения и нагласи за общуване в група и възпитаване на ценности, развиващи личността им.

Когато през м. октомври 2017г. стартира работата по програмата, бе взето решение да се изследват нагласите на децата от две от 5-те ЦНСТ за деца без увреждания в община В.Търново към подхода „Приказкотерапия“. Сформирани бяха групи деца на близка възраст и сходен социален статус. Срещите се провеждаха ежеседмично в сградите на двете

услуги. Провеждаше се разговор с децата относно любовта и интереса им към приказките, психолозите ги стимулираха да споделят кои са техните любими приказки и герои в тях, какви поуки и мъдрости са извлекли от тях. С децата бе обсъден въпросът дали би им харесало да участват в рисуваелна дейност, ролеви игри и в обсъждане на приказки. Задаваха им се въпроси къде най-често са слушали или чели приказки, както и да разкажат повече за себе си. Целта бе да се установят предпочитанията им, индивидуалните им интереси или някакви проблеми в комуникацията им – дефицит от вербални умения, особености при вербалната им комуникация и т.н.

Първоначално бе работено по създаване на подкрепяща, доброжелателна, приятелска атмосфера и образователно-комуникативна среда. Дискутирано бе и бе изградено положително отношение помежду им и към другите, както и съответстващото поведение в контекста на групата. Беше стимулирано позитивното общуване и нетолерирано неподходящо поведение и отношение към другите, чрез обяснителни похвати и чрез поуки от приказките. Развивани бяха умения за изслушване, споделяне, даване на обратна връзка, невербална комуникация, сътрудничество и съпреживяване.

Работено бе за обогатяване на вербалния език /децата се учеха умело и правилно да формулират своите мисли/; обогатяване на емоционалната им интелигентност; развиване фантазията и въображението им, както и емпатията и умението да слушат. Основен подход в работата са приказките. Бе използван набор от творби от българското народно творчество с поука в края им - „Приказка за Хитър Петър - „Наказание според вината“ и „Лошата дума“ –А.Каралийчев и западно-европейски приказки на Братя Грим - „Бременските градски музиканти“ и притчите „ Лъва, овцата, вълка и лисицата“, „Приказка за лъвчето“ и „Грозното патенце“ – Х.К.Андерсен.

Община Смолян

Комплекс за социални услуги за деца и семейства: Екипът на Центъра за обществена подкрепа (ЦОП) и персоналят на Центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания - заедно в подкрепа на децата и младежите

Като постижение в работата на ЦОП през 2017 г. може да бъде отбелязано повишаването на компетентността на всички специалисти за директна работа с деца с увреждания и придобиване на умения за работа под напрежение, както и повишаване на знанията за оценяване потребностите на деца с увреждания и водене на специфичната за тази услуга документация.

Тези нови задачи за ЦОП-Смолян и придобиването на компетентности бяха определени от кризисната ситуация, свързана с непрекъснатото текучество на персонала в ЦНСТ за деца и младежи с увреждания. Трудностите по запълване на свободните щатове наложи в работата на ЦНСТДМУ от средата на м. август да се включи и екипът на ЦОП. Специалистите на ЦОП

допълваха дневните дежурства и осигуряваха присъствие на специалист в ЦНСТ с малки прекъсвания до края на м. декември. Със Заповед на изп.директор на МСС-България един от психолозите и един от социалните работници на ЦОП бяха определени да изпълняват ролята на ръководител на ЦНСТДМУ в периода октомври -декември 2017 г.

Благодарение на подкрепата на ЦОП стана възможно провеждането на организирани индивидуални и групови занимания с децата за развитие на фина моторика, графичната дейност, подобряване на устойчивостта и концентрацията на вниманието и на познавателното развитие чрез рисуване и оцветяване, компютърни и други образователни игри, четене и обсъждане на приказки и др. На част от децата бе оказвана образователна подкрепа, като те бяха ангажирани в дейности за развиване на умения за четете, смятане, разпознаване на цифри и букви, преписване на текст, показване и разпознаване на букви, четене на глас на книжки и други.

Двама от специалистите на ЦОП с подкрепата на персонала от ЦНСТДМУ организираха и проведоха тридневна екскурзия за децата в с. Смилян и Моголища н периода 22-24 септември. Това бе от изключителна важност за постигането на емоционално равновесие при децата, създаване на условия за преживяване на радост и упражняване на различни умения. По време на екскурзията за децата бяха организирани различни игри и забавления – състезателни игри с природни материали и фрисби, разходка до природни забележителности, събиране на природни материали и изготвяне на хербарии, търсене на съкровище в гората. Показани им бяха различни техники за рисуване с акрилни бои. На децата бе предоставена възможност сами да си направят сандвич, да ловят риба. Организиран бе пикник с барбекю. Те посетиха и конака – музей в с. Буката.

Община Севлиево

Комплекс за социални услуги за деца и семейства. Поддържаме добри партньорски взаимоотношения с всички заинтересувани страни

През 2017 г. директорът на КСУДС поддържаше регулярна комуникация с представители на общинска администрация, като информираше своевременно ръководството на община Севлиево за дейността на трите услуги, като при възникнали затруднения в работата на Комплекса общината оказваше съдействие.

Регулярно са провеждани и срещи и разговори с представители на кметства и кметски наместничества, Детска педагогическа стая, Районен съд-Севлиево, Центровете за настаняване от семеен тип, здравни и образователни институции, работодатели, ДБТ, Общностен център – Севлиево и Младежки център – Севлиево с оглед подобряване на съвместната работа в подкрепа на целевите групи на услугите.

През 2017 г. благодарение на поддържането на добри партньорски взаимоотношения с представителите на образователните институции СОУ „В. Левски“ и ОУ „Христо Ботев“, седем деца бяха ефективно включени в училищно образование. С четири от децата ресурсен учител и педагози от СОУ „В. Левски“ провеждат занимания на територията на Дневен център за деца с увреждания (ДЦДУ), а други три деца се придружават до ОУ „Христо Ботев“ и обратно от член на екипа на центъра.

На територията на ДЦДУ, с четири деца потребители на услугата освен ресурсен учител, работят и педагози за оказване на допълнителна подкрепа. Основна функция на тази подкрепа е да се отговори на различни индивидуални потребности за обучение, които изискват включване на разнообразни допълнителни ресурси извън училищната среда. Те се реализират на базата на оценените образователни потребности и индивидуални особености за всеки ученик, който има нужда от допълнителна подкрепа за личностно развитие. Учителите работят в екип със специалистите от ДЦДУ - логопед, рехабилитатор, специалисти в социалната услуга, помощник-възпитатели. Споделена ценност между всички е, че всяко дете ученик е способно да бъде обучавано, без значение на неговите възможности. Подготвени са индивидуални програми за работа с децата, в които са персонализирани начините и формите на обучение. Съобразно индивидуалните програми се провеждат занимания по Музика, Изобразително изкуство, Български език и литература, Математика, Биология, География и икономика. Педагозите и екипът на Дневен център за деца с увреждания са в непрекъсната комуникация, обсъждат и споделят напредъка на детето, предизвикателствата в работата си и заедно намират начини за включване в самостоятелна дейност и учене там, където е детето.

Представител на КСУДС – Севлиево участва и в заседание на Комисията за закрила на детето, за отчитане дейността за 2016 година и приемане на програма за 2017 г.

Представители на ЦОП участваха в 5 заседания на Комисията по приемна грижа към РДСП – Габрово, за разглеждане и приемане на изготвените годишни доклади на приемни семейства и утвърждаване на едно кандидат-приемно семейство.

Съгласно договор за сътрудничество и съвместна дейност между МСС -България и Технически университет - гр. Габрово, в КСУДС – Севлиево периодично се провеждат студентски практики по специалност „Социални дейности“.

Община Плевен

Комплекс за социални услуги за деца и семейства: Сътрудничество за реална промяна в живота на децата, настанени в ЦНСТ „Приатели“

Сътрудничеството между екипите на ЦНСТ „Приатели“ – Плевен и ЦОП –Плевен, започнало през 2016 г. в резултат от обединяването им в КСУДС, през 2017 г. се задълбочи и осмисли в много по-голяма степен. За това допринесе участието им в проекта на МСС – България „За реална промяна в живота на децата, настанени в алтернативни форми на грижа, като резултат от процеса на деинституционализация в България, реализиран с финансовата подкрепа на фондация „Медикор“, Лихтенщайн. В рамките на този проект започна въвеждането на нов модел на „терапевтична резидентна грижа“ в центровете за настаняване от семеен тип, които организацията управлява, включително и в ЦНСТ „Приатели“ – Плевен.

За въвеждането на модела от ключово значение е промяната на знанията, уменията и нагласите на персонала, който се грижи за децата. Двама психолози от ЦОП, след като получиха сериозно обучение върху теоретичните основи и същността на терапевтичния модел, бяха определени за „терапевтични специалисти“, които да работят пряко с екипа на ЦНСТ в тази насока. През цялата година те провеждаха обучения с персонала, в които постепенно въвеждаха разбирането за проблемното поведение на децата, като резултат от преживените от тях травматични събития и нарушена привързаност. Ежемесечно се провеждат групови и индивидуални срещи, в които през призмата на терапевтичния модел се обсъждат трудностите в поведението на децата (какво стои зад трудното поведение, как да му отговарят по начин, който да не наранява допълнително, а да допринесе за изграждането на позитивни взаимоотношения).

Терапевтичните специалисти работят и директно с децата от ЦНСТ, като им оказват подкрепа в изследването и разбирането на идентичността и личната си история, както и за справяне с емоции и трудности в поведението. Мнението на децата се изслушва периодично на специално организирани срещи, които се провеждат от директора на КСУДС, ръководителя на ЦНСТ и терапевтичните специалисти. В края на годината беше проведено допитване до децата как оценяват живота си в ЦНСТ /условия на живот, грижа, отношение на персонала, разбиране от страна на персонала на преживяванията на децата и др./. Прави впечатление, че всички деца дават по-скоро висока оценка на живота си в ЦНСТ по отношение на условията, грижите и отношенията си с персонала.

Съвместната работа за въвеждане на терапевтичния модел допринесе съществено за професионалното развитие и промяна на нагласите както на екипа на ЦНСТ, така и на терапевтични специалисти - психолози от ЦОП. Разшириха се възможностите на персонала на ЦНСТ да разбира и отговаря на нуждите на децата. От друга страна, терапевтичните специалисти споделят, че са придобили „нов поглед върху преживяванията на децата и причините за т.нар. „неприемливо поведение“, както са се обогатили „представите за работата и

преживяванията на работещите в ЦНСТ“ .

Община Търговище

Комплекс за социални услуги за деца и семейства: Много успешно изпълняваме нашата програма „Развитие на умения за оцеляване/живот в природата.“

През 2017 с децата и младежите от ЦНСТ в КСУДС-Търговище са проведени четири лагера, три екскурзии и десет похода (шест, от които са велопоходи). Те са включени в програмата на дейностите в услугата в частта ѝ „Развитие на умения за оцеляване/живот в природата“. Тази програма е основен елемент от рамката на интервенции на „терапевтичния“ модел на резидентна грижа, прилаган в ЦНСТ.

Лагерите и постиженията на децата в тях имат силен положителен ефект върху емоционалното състояние на децата и повишават самооценката им. Всяка

едно преодоляно препятствие и изпитание ги прави много по-сплотени, постигането на заложените цели им дава криле да мечтаят и да вярват в себе си, че имат силата да преодолеят по-големи предизвикателства и да се справят с изпитания в живота си.

Системното провеждане на лагери, които се редуват с походи, значително намалява агресията у децата, а ако има

такава, тя е само вербална. По време на лагерите децата преоткриват, както своите положителни страни и ресурси, така и тези на другите деца в Центъра, което от своя страна води до по-голямо уважение и зачитане мнението на другите.

По време на лагерите изключително се подобрява взаимодействието между екипа и децата, изгражда се взаимно доверие. В резултат от тези процеси членовете на екипа стават наистина значими възрастни и доверени лица за децата, което от своя страна се отразява положително върху поведението на децата.

През 2017 година, след продължителни тренировки и обучения за безопасно движение по пътищата, започна и провеждане на велопоходи. За децата те са предизвикателство, гласувано доверие, уважение за положения труд.

След успешното провеждане на велопоходите и походите, следващата цел бе изкачването на връх „Безбог“ с височина 2645м. Като кулминация на положителни емоции за децата през 2017 г. бихме определили самото изкачване на връх „Безбог“, което към момента е най-голямото постижение в живота на децата.

Община Котел

Център за работа с деца на улицата: Достъпът до ранно образование, като превенция на социалното изключване

Най-голямо постижение в работата на ЦРДУ – Котел през годината е успешното развитие на група за образователна подкрепа на 3-4 год. деца в с. Градец. Селото е с преобладаващо ромско население и почти 100% безработица, в което няма детска градина. При постъпване на децата в първи клас по-голямата част от тях не владеят добре български език, което е предпоставка за възникване на обучителни затруднения и отпадане на децата от училище.

В началото на годината в селото беше организирана група за образователна подкрепа на 3-4 годишни деца по модела, който беше развит в рамките на проект на УНИЦЕФ и се реализира успешно в гр. Котел вече 4-та година.

Групата за образователна подкрепа представлява алтернативна форма за достъп до ранно образование и грижа на 3 - 4-годишни деца от уязвими и маргинализирани семейства, които не са обхванати от детски градини. Основна цел на тази иновативна услуга е превенция на незаписването и ранното отпадане от училище, а в дългосрочен аспект – на социалното изключване и на поведение в конфликт със закона. Това се постига чрез стимулиране на социалното, емоционално, познавателно и физическо развитие на децата, което повишава готовността им за включване в задължителна предучилищна подготовка.

Благодарение на интензивната мобилна работа, извършена от екипа на ЦРДУ в с. Градец, информация за услугата достигна до най-нуждаещите се от подкрепа семейства. Първоначално стартира една група с около 15-18 деца, която функционира полудневно. Добрата грижа за децата и явните положителни ефекти върху развитието им станаха причина за увеличаване на броя на желаещите да ползват услугата. Това наложи организирането на втора група, която приема децата в следобедните часове. Общият брой на децата, ползвали услуги в двете групи през годината, е 52.

Децата се адаптират добре и много бързо се забелязват положителните ефекти на включването им в групата върху развитието им – започват да разбират и да общуват на български език, придобиват хигиенни навици, както и умения за общуване с връстници и работа в група. Тези благоприятни ефекти бяха потвърдени и от детската учителка при преминаването на 7 от децата в подготвителна предучилищна група.

Подобрява се взаимодействието с родителите и включването им в работата с децата. Показателно за създаването на доверие към екипа е, че все по-голяма част от родителите вече се обръщат към ОЗД и броят на децата, насочени с направление от ОЗД нараства.

2017

Полагаме усилия за непрекъснато разширяване на професионалната компетентност на специалистите

Екипите на услугите или отделни специалисти са участвали в:

- **213** дни обучения и професионални форуми- семинари, конференции и срещи за обмяна на опит

- **159** индивидуални и **43** групови супервизии

Деца и семейства в транс-гранична ситуация (работа в мрежата на Международна социална служба)

През 2017 година МСС – България има регистрирани **93 нови случая** на **109 деца** и **техните семейства** в конфликтна транс-гранична ситуация.

I. Работа по международни случаи:

МСС-България, като член на мрежата на Международна социална служба, осъществява посредничество между българските и чуждестранните съдилища и социални служби чрез предоставяне на информация под формата на социалния и други доклади за деца и семейства в проблематична транс-гранична ситуация.

И през тази година продължава тенденцията на увеличаване на исканията, отправени от българските съдилища по висящи съдебни производства към МСС – България за предоставяне на социални доклади от чужбина чрез мрежата на Международна социална служба (МСС).

През 2017 година сме предоставили общо **56 социални доклада** (при 49 за 2016 година) по искане на различни съдилища в страната:

РАЙОННИ СЪДИЛИЩА		ОКРЪЖНИ СЪДИЛИЩА
Благоевград	Казанлък	Хасково
Бургас	Плевен	Софийски градски съд
Бяла Слатина	Поморие	
Варна	Провадия	
Велико Търново	Русе	
Велики Преслав	Севлиево	
Враца	Смолян	
Габрово	Трявна	
Горна Оряховица	Ямбол	
Исперих	Софийски районен съд	

Исканията за предоставяне на социални доклади се отнасят основно за спорове между родители относно местоживеене на детето, упражняване на родителските права, лични отношения, издръжка, заместващо съгласие за пътуване извън страната и др. Освен предоставянето на социален доклад за детето и/или родителя, който живее в чужбина, през 2017 година, по дело за развод, един от районните съдилища в страна се обърна към МСС – България с искане за предоставяне на два социални доклада, от две различни държави, тъй като майката и децата живеят в една държава, а бащата - в друга:

Ани и Яна¹ са родени през 2013 г. в България. Поради финансови затруднения на семейството, бащата заминава да работи в Англия, като майката и децата остават в България. Майката и децата няколко пъти посещават бащата в Англия, но той не им обръща особено внимание. Майката разбира, че той няма намерение да се грижи за семейството си и се връща с децата в България. По-късно, с помощта на приятелка, майката си намира работа в Испания, където заминава с децата. Понастоящем бащата живее в Англия, а майката и децата в Испания, но делото за развод се води в България. Поради това, съдът се е обърнал с молба към МСС-България за предоставяне на социален доклад относно ситуацията на бащата в Англия, както и за предоставяне на социален доклад относно ситуацията на децата и майката в Испания.

Втората голяма група случаи се отнася до деца в риск, т.е. деца, чиито живот, здраве и благосъстояние застрашени. В работа ни по тези казуси през годината сме получили съдействие от Министерство на вътрешните работи и сме си партнирали с няколко болници:

Нуртен* е българска гражданка, но живее в Германия. На 16 години тя забременява. Един месец преди да роди предприема пътуване до България, където да роди своето бебе. Немските социални работници предполагат, че тя решава да се върне в България, тъй като е взето решение, след раждането, майката и детето да бъдат настанени в „Звено майка и бебе“ в Германия, което Нуртен не желае. Същевременно Нуртен има придружаващи заболявания, които правят нейната бременност рискована. Така, по молба на МСС-Германия, МСС-България информира 3-те болници, в които се предполага, че майката ще роди своето бебе, с предоставяне на информация относно нейните заболявания и нейната семейна ситуация, тъй като тя е дете по смисъла на закона. По-късно МСС-България получава писмо от директора на една от трите болници, от което става ясно че бебето е родено живо и здраво и че майката се чувства добре. Предвид предоставената от МСС-Германия информация относно ситуацията и статута на майката в Германия, директорът на болницата изпраща своето писмо и до съответните община, Отдел „Закрила на детето“ и полицейско управление, за предприемане на мерки за подкрепа на майката и бебето, при необходимост.

II. Проблеми в работата по международни случаи:

Независимо от постигнатите резултати и съдействието на някои държавни институции, трудностите на МСС-България при получаването на изготвените по наша молба от Дирекции „Социално подпомагане“ социални доклади остават. Това води до невъзможност социалните служби в чужбина, респективно чуждестранните съдилища, да получат необходимата им информация под формата на социален доклад от българската социална служба, която да ги подпомогне при вземането на решение за детето и неговото семейство, така че да се осигури неговия най-добър интерес.

МСС-България вярва, че този проблем ще бъде разрешен в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните), който предстои да влезе в сила на 25.05.2018 година.

¹ Имената на децата са сменени.

III. Участие на МСС-България в инициативи, свързани с работата в мрежата на МСС:

1. През изминалата МСС-България взе участие в **годишната среща на координаторите** на всички организации, включени в мрежата на МСС, които ръководят работата по международни случаи. Срещата се проведе от 26 до 28 Април 2017 г., в Балтимор, САЩ. В нея участваха колеги от Европа, Африка, Австралия, Северна и Южна Америка, като акцент в работата на участниците беше качеството на услугите, които мрежата на МСС предоставя на физически и юридически лица по повод деца и семейства в проблематична транс-гранична ситуация, както и възможностите за разширяване и въвличането на повече членове в семейството на организацията.

2. През м.Октомври 2017 година стартира изпълнението на 2-годишен проект **„Европейска платформа за достъп до лични и семейни права“**, финансиран по програма „Правосъдие“ на Главна дирекция „Правосъдие и потребители“ на Европейската комисия. МСС-България участва в проекта от името на мрежата на Международна социална служба заедно с още шест организации от Германия, Франция, Белгия и Италия. Целта на проекта е да се насърчи сътрудничеството и колаборацията между правните, здравните и социалните системи на държавите-членки на Европейския съюз чрез идентифициране и изграждане на мрежа за достъп до публични институции и доставчици на услуги от частния сектор за защита на частни и семейни права, споделяне на добри практики, както и създаване на он-лайн платформа за транс-гранично сътрудничество, в която да бъде включена и мрежата на МСС.

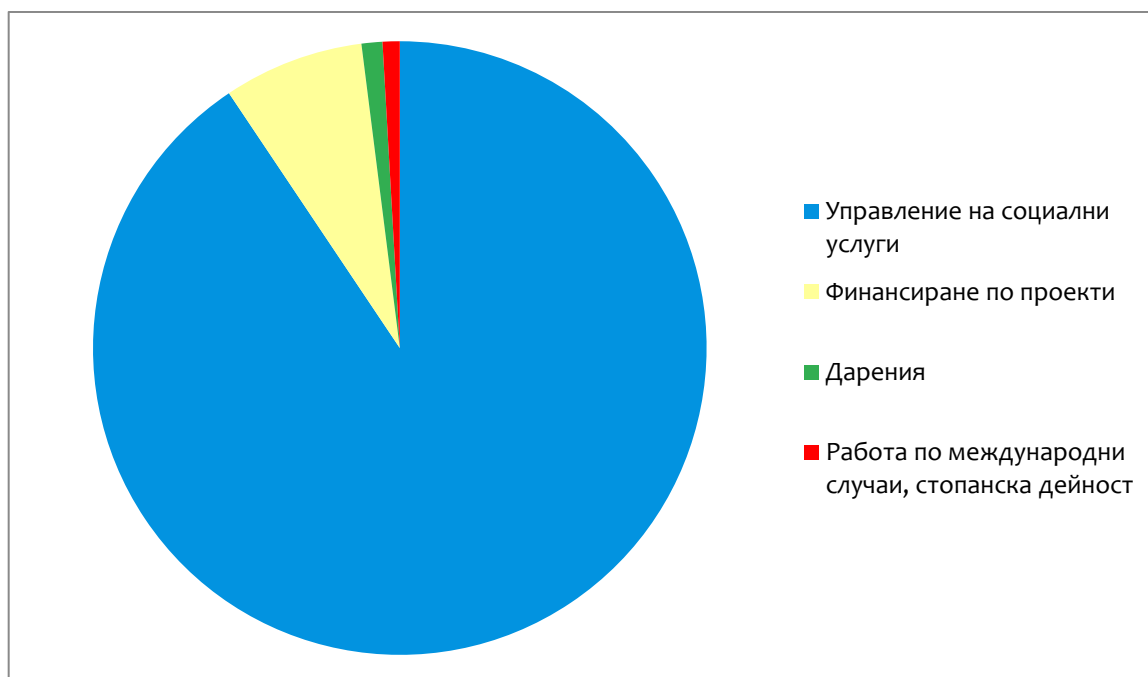
Адв. Миглена Балджиева

Ръководител на секция „Работа по случаи с международен елемент“ в МСС-България

Източници и обем на финансиране

През 2017 г. за всички дейности, изпълнявани от МСС-България, сме получили финансиране в размер на **2 320 229,45 лв.** Основен дял заемат държавно-делегираните дейности – 2 103 511,83 лв. (90,6%), чрез управлението на социални услуги. Следва финансирането по проекти за постигане на конкретни цели – 172 869,81 лв. (7,4 %). Получените през годината дарения са 23 742,29 лв. (1,1 %), приходите от работа по международни случаи (17 662,80 лв.) и по фактури за обучения и супервизии, предоставени от фондацията (2442,72 лв.) съставляват 0,9% (фигура 1)

Фигура 1. Източници на финансиране през 2017 г., представени като относителен дял от общото финансиране

Благодарим на всички наши дарители през 2017 г. , които подкрепиха децата и семействата, с които работим:

Корпоративни дарители	Частни дарители
АНОНИМЕН ДАРИТЕЛ	ИВАН КИРИЛОВ ХРИСТОВ
АНОНИМЕН ДАРИТЕЛ	ИВАН ЛЕКУШЕВ
АНУБИС-БУЛВЕСТ ООД	МЕТОДКА ПЕТРОВА
БГО МЕДИЯ ООД	РАДИНКА ПЕНЕВА
БЧК	РАДОСЛАВ МАНОЛОВ
ВИТАЛИС-ТЪРГОВИЩЕ ЕООД	РОСИЦА ПОПОВА
СДРУЖ. "ОПЕРАЦИЯ ПЛЮШЕНО МЕЧЕ"	ИВАН КИРИЛОВ ХРИСТОВ
СЛАВЯНКА ЕООД	ИВАН ЛЕКУШЕВ
СМАРТ ЕНЕРДЖИ ГРУП	СЪБИНА СЪБЕВА
ТАЙФУН - БГ ЕООД	
УДУЪРД БЪЛГАРИЯ ЕООД	
ФИКОСОТА	
Ф-ЦИЯ "НАДЕЖДА-2001-98"	